

EX-ANTE И EX-POST
АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА
ГРАДА ПИРОТА

Пирот, децембар 2023.

САДРЖАЈ

Увод	1
Ех-ante анализа ефеката политике запошљавања	3
Анализа постојећег стања	3
Законодавни оквир и друга документа јавних политика	11
Дефинисање циљева и мера за њихову реализацију	12
Анализа ефеката мера јавне политике	13
Ресурси за спровођење мера јавне политике и носиоци послова реализације	16
Ех-post анализа ефеката политике запошљавања	16
Закључци и препоруке	22

У В О Д

Програм запошљавања града Пирота са акционим планом за његово спровођење за период 2024-2026. године (у даљем тексту: Програм) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на територији града. Њиме се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања и утврђују програми и мере које ће се реализовати, а све у циљу повећања запослености. Правни основ за конципирање Програма представљаће Национални акциони план запошљавања за период 2024-2026. године, израђен на бази стратешких праваца и циљева Националне стратегије запошљавања 2021-2026. године, чије се усвајање очекује у првим месецима 2024. године, као и План развоја града Пирота за период од 2021-2028. године.

Доношењем Закона о планском систему РС¹, као и усвајањем Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика², ближе се одређују процеси израде и усвајања докумената јавних политика, те се поред усаглашавања са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености³, Програм мора усагласити и са Законом о планском систему РС. То практично значи да се пре доношења одлуке о изради програма са акционим планом мора спровести *ex-ante* и *ex-post* анализа ефеката уз укључивање и консултације са свим релевантним факторима из области запошљавања током свих фаза израде плана. Процес израде плана започиње доношењем одлуке и упознавањем јавности са тим, а самом усвајању плана претходи спровођење јавне расправе.

Анализа ефеката се спроводи ради бољег сагледавања и процене потенцијалних и стварних ефеката мера садржаних у документу јавне политике, боље усаглашености са важећим прописима, бољег планирања извора средстава за одређене мере, као и ради повећања транспарентности у поступку израде у усвајања документа кроз укључивање већег броја субјеката и успостављања регулаторног оквира заснованог на потребама грађана, привреде и објективних могућности различитог карактера.

Ex-ante анализа ефеката јесте процес који омогућава благовремено идентификовање потенцијалних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката који могу да произведу мере садржане у документу јавне политике, односно пропису, како би документ јавне политике, односно пропис био формулисан на такав начин да се потенцијални негативни ефекти сведу на најмању могућу меру, а и оствари жељена промена.⁴ Ова врста анализе се спроводи од најраније фазе планирања документа јавне политике и реализује се у неколико корака који имају за циљ усвајање оптималне јавне политике кроз сагледавање постојећег стања, идентификовања жељене промене, њених елемената и узрочно-последичних веза,

---

¹ „Службени гласник РС“, број 30/2018

² Службени гласник РС“, број 8/2019

³ Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17– др. Закон

⁴ Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика, „Службени гласник РС“ број 08/2019, стр.2

отклањања узрока постојећих проблема, као и дефинисање циљева и начина за њихово испуњење. Током спровођења ове анализе неопходно је спроводити консултације са циљним групама и заинтересованим странама, како би прикупљени и анализирани подаци пружили бољи основ за израду објективније *ex-ante* анализе.

Ex-post анализа ефеката јесте процес праћења спровођења докумената јавних политика, односно прописа кроз сагледавање ефеката мера и активности садржаних у том документу, односно ефеката примене прописа, који се спроводи кроз различите врсте анализа дефинисаних поменутом уредбом, ради вредновања постигнутих учинака, у циљу њиховог преиспитивања и унапређења. То је процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, односно пропису производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, односно прописа, те постизања зацртаних циљева.⁵

Консултативни процес током израде *ex-ante* анализе спровела је Канцеларија за локални економски развој у оквиру више појединачних састанака са представницима Националне службе за запошљавање, удружењима грађана, послодавцима и незапосленима у првој половини новембра 2023. године. Планирано је да се током децембра 2023. године донесе одлука о почетку израде плана, те да током фебруара 2024. године буде завршен нацрт Програма, који ће бити објављен на званичном сајту града и у вези са којим ће бити спроведена јавна расправа. Након тога, предлог Програма биће прослеђен Скупштини града Пирота на усвајање. Наведени рокови могу бити кориговани због евентуалног кашњења у доношењу Националног акционог плана запошљавања за период 2024-2026. године.

---

⁵ *ibid*, стр.2

EX-ANTE АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Анализа постојећег стања

На територији града Пирота према последњем попису дошло је до смањења укупног броја становника за 14,4% у односу на попис из 2011. године. Од 49601 становника Пирота по попису из 2022. године, готово да је идентичан број припадника мушке и женске популације. Према националној припадности 87,8% су се изјаснили као Срби, 4,9% као Роми, 0,7% као Горанци, док је 6,6% осталих и неопредељених.

Табела 1 – Број становника и њихова промена према пописима од 1991. до 2022. године у Пироту и округу

	1991	2002	2011	2022
Број становника у Пироту	67700	63791	57928	49601
Смањење у односу на претходни попис	-1800	-3909	-5863	-8327
Број становника у округу	116800	105654	92479	76700
Смањење у односу на претходни попис	-9900	-11146	-13175	-15779

Извор: РЗС, Попис становништва

Просечна старост становника Пирота износи 46,2 године. Према економској активности укупно је активно 21571 лице, док је 28030 укупно некативних. У односу на период од последњег пописа приметно је благо смањење учешће млађе популације у укупном броју, као и пораст старијих особа од 80 година.

Табела 2 – Старосна структура становништва у Пироту према попису из 2022. године

Старосна доб	Процент заступљености старосне групе у укупном становништву
0-19	17,13%
20-39	21,68%
40-59	28,27%
60-79	27,61%
80+	5,31%

Извор: РЗС, Попис становништва

У контингенту становништва старијег од 15 година убедљиво доминирају лица са средњим образовањем којих има 23024, затим следе са основним образовањем 8577 лица, са високим 5671, а после тога иду лица са вишим образовањем, непотпуним основним образовањем и без школске спреме. Компјутерски писмених је 17318 лица, 12413 лица делимично познају рад на рачунару, док је 13591 лице компјутерски неписмено.

Што се тиче незапослених на територији града Пирота за последњих десет година дошло је до осетнијег смањења њиховог броја са 6737 (2014.) на 4717 (октобар 2023.). Број запослених се у овом периоду одржавао на приближно истом нивоу – око 15.000, док је после 2021. године

забележено незнатно увећање запослених за 3%, међутим овакав резултат биће анулиран због повећаног броја запослених радника Тигра а.д. који су током 2023. године проглашени технолошким вишковима, те ће се укупан број запослених на територији града на крају 2023. године највероватније вратити на ниво пре 2021. године.

Табела 3 – Укупан број незапослених у Пироту за период од 2014. до 2023. године⁶

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Незапослени	6737	7206	7033	6395	5686	5503	5036	4858	4507	4717*

* Октобар 2023.

У односу на укупан број незапослених у пиротском округу само учешће незапослених из Пирота је 56,3%. Структура незапослених који траже посао је јако неповољна, међу незапосленима доминирају лица са првим степеном стручне спреме, односно неквалификовани, као и лица са трећим и четвртим степеном средње стручне спреме чије учешће у укупном броју незапослених достиже 86,6%.

Табела 4- Структура незапослених по степеноу стручне спреме у октобру 2023. године⁷

	Укупно	I	II	III	IV	V	VI	VII-1	VII-2	VIII
Пирот	4717	1417	126	1254	1288	14	274	341	3	0

Када је реч о категорији теже запошљивих лица, посматрано по годинама старости, можемо рећи да у односу на укупан број незапослених 18% чине незапослени старости од 15 до 30 година, а 45,1% чине незапослени старији од 50 година. Од укупног броја незапослених лица на територији града 61,4% на запослење чека дуже од годину дана (дуготрајна незапосленост).

Табела 5 – Незапослена лица према годинама старости – октобар 2023.⁸

Године живота	Број незапослених лица	%
15-19	135	2,9
20-24	321	6,8
25-29	394	8,4
30-34	369	7,8
35-39	400	8,5
40-44	441	9,3
45-49	528	11,2
50-54	614	13

⁶ Месечни статистички билтен, НСЗ, октобар 2023.

⁷ Ibid

⁸ Ibid

55-59	792	16,8
60-65	723	15,3
Укупно:	4717	100

Према подацима НСЗ-а филијале Пирот с краја октобра 2023. године квалификације, односно занимања која су понуђена у највећем обиму на нивоу округа су: произвођачи одеће, економисти, трговци, обрађивачи метала, прерађивачи хране и пића, гумари и пластичари, занимања угоститељства и туризма, природно-математичка занимања, механичари и машинисти, итд. Оваква ситуација на тржишту рада када је реч о најзаступљенијим занимањима није трпела битније промене дужи низ година. Када је реч о потребама послодаваца за радном снагом коју су они исказали у октобру 2023. године, најтраженија су била следећа занимања, а то су: произвођачи одеће, грађевинари, фарбари и лакирери, васпитачи и наставници друштвено-хуманитарне струке, итд.

Посматрајући карактеристике незапослених посебно доминантна је група старијих од 50 година са израженијим учешћем у укупној незапослености у односу на остале старосне категорије лица. Велики број незапослене старије популације је последица неуспешно приватизованих и угашених фирми. Када је реч о младима њихов велики удео у незапосленој популацији је последица чињенице да послодавци нерадо примају на посао младе људе без искуства. Поред тога неповољна образовна структура незапослених лица, као и дуготрајна незапосленост јесу проблеми који захтевају дубљу анализу и систематски приступ њиховом решавању.

Када је реч о запосленима на територији града Пирота, око 30% запослене радне снаге је ангажовано у оквиру два велика привредна друштва – Тигра Тајерса и Тигра а.д., као и у оквиру 3 средња привредна друштва, а то су према финансијским извештајима за 2021. годину – Друмови А&Д д.о.о., Страјт д.о.о. и Мармил д.о.о. Поред њих постоје и знатан број привредних друштава на граници испуњености критеријума за статус средњег привредног субјекта, који такође играју значајну улогу у привредном амбијенту и упошљавају значајан број лица. Готово 80% запослених је код правних лица, док су остало предузетници и запослени код њих, као и регистровани индивидуални пољопривредници.

Табела 6 – Број и структура запослених на територији града Пирота⁹

Запослени у правним лицима	12455
Предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	2941
Регистровани индивидуални пољопривредници	77
УКУПНО:	15473

⁹ Регистрована запосленост, РСЗ, 2022.

Посматрајући број запослених по секторима делатности, највећи број радне снаге је ангажован у оквиру прерађивачког сектора, који заједно са трговином апсорбује половину укупно ангажоване радне снаге. Оваква ситуација, као и учешће осталих делатности у запошљавању радне снаге је приближно на истом нивоу као и претходних година.

Табела 7 – Запосленост по делатностима на територији града Пирота¹⁰

Пољопривреда, шумарстви и риболов	175
Рударство	144
Прерађивачка индустрија	6114
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	184
Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	267
Грађевинарство	442
Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	1707
Саобраћај и складиштење	534
Услуге смештаја и исхране	509
Информисање и комуникације	248
Финансијске делатности и делатност осигурања	227
Пословање некретнинама	14
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	376
Административне и помоћне услужне делатности	1074
Државна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	917
Образовање	795
Здравствена и социјална заштита	1238
Уметност, забава и рекреација	212
Остале услужне делатности	218

Предзетништво у Пироту има дугу традицију, нарочито када је реч о занатима карактеристичним за овај крај по коме је град препознатљив и у ширим размерама. На територији града послује 1571 активних поредузетника. Њихов број се из године у годину увећава, а за последњих 10 година остварен је пораст броја предузетничких радњи за 26%. Оно што је евидентно да се жене све више одлучују да закораче у предузетнички свет, те је подршка града ка њима увећана по различитим основама што даје очекиване резултате. Посматрајући по припадности одређеним секторима прерађивачки сектор и трговина су доминанти у односу на остале.

¹⁰ Ibid

Табела 8 – Секторска припадност предузетничких радњи у Пироту

Сектор	Број	%
Трговина на велико и мало	315	20,1
Прерађивачки сектор	295	18,8
Саобраћај и складиштење	160	10,2
Остале услужне делатности	143	9,1
Стручне научне, иновационе и техничке делатности	123	7,8
Грађевинарство	119	7,6
Услуге смештаја и исхране	117	7,5
Остало	299	19
УКУПНО:	1571	100

За разлику од предузетничких радњи број активних привредних друштава бележи или стагнацију, или блажи пад њиховог броја последњих неколико година. И овде су прерађивачки сектор и трговина апсолутно доминантни у односу на остале секторе. Број активних привредних друштава је 434.

Табела 9 – Секторска припадност привредних друштава у Пироту

Сектор	Број	%
Трговина на велико и мало	113	26
Прерађивачки сектор	102	24,6
Пољопривреда, шумарство и рибарство	42	9,7
Грађевинарство	37	8,5
Саобраћај и складиштење	36	8,2
Стручне научне, иновационе и техничке делатности	26	6
Остало	78	18
УКУПНО:	434	100

Према броју запослених два највећа привредна друштва у Пироту су “Tigar tyres”, и “Тигар“ а.д. који заједно упошљавају преко 4300 радника, што представља око 60% запослених у односу на укупан број лица која ангажују привредна друштва. Највећи страни инвеститор у Пироту је француски „Michelin“, власник Tigar Tyres-а.

Пиротска привреда је на стабилним ногама када је реч о спољнотрговинској размени и послује са значајним суфицитом у последњих 20 година, а последњих 5 година је вишеструко изражена покривеност увоза извозом. То је можда и последица чињенице да се број извозно оријентисаних фирми одржава на истом нивоу годинама, те да је број увозно оријентисаних фирми након глобалне светске кризе после 2020. године умањен на територији града за 20%.

Табела 10 – Индикатори спољнотрговинске размене града Пирота, 2017-2021. год.

Назив индикатора	Јед. мере	2017	2018	2019	2020	2021
Укупан број извозника	број	48	54	50	51	50
Број извозника у односу на укупан број активних привредних субјеката	%	10	10	10,3	10,5	10,2
Укупан број увозника	број	92	104	100	90	81
Број увозника у односу на укупан број активних привредних субјеката	%	19,1	19,3	20,6	18,4	16,5
Укупан извоз	у 000 РСД	46629970	48025833	50237689	45592211	53370240
Укупан увоз	у 000 РСД	4816400	5350787	7029865	6695578	8910948
Обим спољнотрговинске размене	у 000 РСД	51446370	53376620	57267554	52287789	62281188
Суфицит/дефицит	у 000 РСД	41813570	42675046	43207824	38896633	44459292
Покривеност увоза извозом	%	968.1	897.5	714.6	680.9	598.9

Извор: Аналитички сервис, Републички секретаријат за јавне политике

У складу са стандардизованим извештајем о подстицајима економског развоја у наставку су приказани подстицаји према намени, даваоцима и корисницима подстицаја за територију града Пирота.

Табела 11 – Преглед подстицаја регионалног развоја према намени, износи у 000 РСД

Подстицаји по наменама	2019	2020	2021	2022*	Укупно
01. Подстицање запошљавања	86.162	65.556	78.199	41.907	271.824
03. Подстицање извоза	511.356	407.423	544.919	349.813	1.813.511
04. Подстицање производње	85.249	35.000	224.438	131.324	476.011
05. Подстицање пољопривреде	29.112	38.693	32.105	45.655	145.565
06. Подстицање научно-истраживачког рада, истраживања и развоја	1.726	1.618	2.242		5.586
07. Просторно планирање и високоградња	1.950				1.950
09. Заштита животне средине	7.128	56.000	77.493	4.012	144.633
10. Улагање у еколошку	787				787

инфраструктуру					
11. Улагање у саобраћајну инфраструктуру			11.522		11.522
13. Улагање у енергетску инфраструктуру			5.000	15.000	20.000
16. Улагање у здравство	10.960	2.624	20.568	7.012	41.164
17. Улагање у образовање, науку, културу и спорт	9.086	690	400		10.176
20. Други подстицаји од значаја за регионални развој	9.321	237.477	19.100	572	266.470
Укупно:	752.837	845.081	1.015.986	595.295	3.209.199

Извор: АПР, последње ажурирање 30.06.2022.

Табела 12 – Преглед подстицаја регионалног развоја према даваоцу, износи у 000 РСД

Назив даваоца	2019	2020	2021	2022*	Укупно
01. Министарство привреде	88.696	255.018	227.922	121.412	693.048
03. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (1)	29.112	38.693	32.105	45.655	145.565
04. Министарство заштите животне средине	7.128	56.000	77.493	4.012	144.633
05. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	1.950		11.522		13.472
06. Министарство рударства и енергетике			5.000	15.000	20.000
07. Министарство трговине, туризма и телекомуникација	2.200	7.000			9.200
08. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	13.658	13.135	9.164	5.335	41.292
09. Министарство просвете, науке и технолошког развоја	10.811	1.618	2.642		15.072
10. Министарство здравља	10.960	2.624	20.568	7.012	41.164
11. Министарство културе и информисања		6.140	7.250		13.390
12. Фонд за развој Републике Србије	3.674		8.366	734	12.774
13. Национална служба за запошљавање (НСЗ)	72.005	57.429	69.035	36.573	235.041
14. Развојна агенција Србије (РАС)	842				842
15. Агенција за осигурање и финансирање извоза (АОФИ)	511.014	407.423	544.919	349.813	1.813.169
28. Организације Европске уније				9.750	9.750
32. Стране државе	787				787
Укупно:	752.837	845.081	1.015.986	595.295	3.209.199

Извор: АПР, последње ажурирање 30.06.2022

Табела 13 – Преглед подстицаја регионалног развоја према кориснику, износи у 000 РСД

Корисник подстицаја	2019	2020	2021	2022*	Укупно
01. Велико привредно друштво	561.014	646.915	747.102	471.347	2.426.377
02. Микро, мала и средња привредна друштва	29.757	22.669	50.377	14.561	117.363
03. Предузетник	55.119	57.166	68.405	31.745	212.435
04. Пољопривредна газдинства (3)	59.112	38.693	32.105	45.655	175.565
07. Удружење	3.375	3.246	3.149	1.076	10.846
08. Друго правно лице	935	890			1.825
12. Институције из области образовања и науке	13.150	3.905	5.490	2.602	25.146
13. Институције из области културе	1.763	1.751	252	33	3.799
14. Институције из области здравства	12.666	3.545	21.349	7.274	44.834
15. Орган државне управе	2.488	1.562	1.031	284	5.366
16. Друге институције			833	192	1.026
17. Јединица локалне самоуправе	9.078	61.000	83.494	20.252	173.824
18. Други појединачни корисници	2.000	2.000			4.000
19. Остали корисници (4)	2.381	1.739	2.399	274	6.792
Укупно:	752.837	845.081	1.015.986	595.295	3.209.199

Извор: АПР, последње ажурирање 30.06.2022.

Разматрајући стање на тржишту рада нема промена када је реч о високом учешћу теже запошљивих категорија лица у односу на укупан број незапослених, па би самим тим мере и програми запошљавања за будући период морали бити конципирани на начин да се и даље пружа подршка овој категорији лица. Како се кроз програме јавних радова, стручне праксе, обука за тржишта рада, па и у доброј мери кроз програм самозапошљавања омогућавало ангажовање теже запошљивих лица, добри ефекти спровођења ових мера у прошлости нам дају за право да на њих требамо рачунати и у будућем периоду. Као и то да обукама придружимо модел каријерног вођења и саветовања који је развијен током 2023. године у оквиру иновативног пројекта подржаног од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Ех-post анализа ефеката политике запошљавања у Пироту, која је приказана у другој половини овог документа, показале да су за период 2021. до 2023. године адекватно планиране мере и програми запошљавања, те да је реализацији била на задовољавајућем нивоу, па су самим тим сва опредељена средства и употребљена у складу са планом.

Законодавни оквир и друга документа јавних политика

Законодавни оквир за креирање политике запошљавања и спровођење програма и мера активне политике запошљавања чине:

- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17 – др. закон и 49/2021), њиме се дефинишу: носиоци послова запошљавања и њихове дужности; права и обавезе незапослених лица и послодаваца; активна политика запошљавања кроз доношење националних акционих планова запошљавања на годишњем нивоу; финансирање програма и мера АПЗ; праћење и оцена ефеката мера АПЗ; осигурање за случај незапослености; запошљавање у иностранству; евиденције у области запошљавања.
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 32/13 и 14/2022) - Ступањем на снагу овог Закона, маја 2009. године, створени су потребни услови за радно-активациону интеграцију особа са инвалидитетом на тржиште рада и уређење сфере запошљавања и професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом у складу са међународном и националном регулативом и токовима тржишта рада.
- Закон о запошљавању странаца („Службени гласник РС“, број 128/14, 113/17, 50/18, 31/19 и 62/2023) - Законом се уређују услови и поступак за запошљавање странаца у Републици Србији и друга питања од значаја за запошљавање и рад странаца у Србији.

Документа јавних политика за креирање политике запошљавања и спровођење програма и мера активне политике запошљавања чине:

- Национална стратегија запошљавања за период 2021-2026. године („Службени гласник РС“, број 30/18) - Стратегијом су идентификовани основни изазови на тржишту рада са којима се Србија суочава, а на основу њих одређени приоритети политике запошљавања, и то: повећање запослености улагањем у људски капитал и већим социјалним укључивањем; подстицање запошљавања у мање развијеним регионима и развој регионалне и локалне политике запошљавања; развој институционалних капацитета и експанзија програма активне политике запошљавања, као и редуковање дуалности на тржишту рада.
- Национални акциони план запошљавања који на трогодишњем нивоу утврђује конкретне програме и мере АПЗ који ће се реализовати, као и категорије теже запошљивих лица која ће имати приоритет при укључивању у мере, са циљем остваривања стратешког циља и дефинисаних приоритета.
- Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (усвојен 31. маја 2016. године) - Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСПР) представља стратешки документ и главни механизам за дијалог о приоритетима Републике Србије у области запошљавања и социјалне политике, у предприступном процесу.

Дефинисање циљева и мера за њихову реализацију

Општи циљ политике запошљавања:

Повећање запослености на локалном тржишту рада кроз успостављање одрживог тренда раста запослености.

Посебни циљеви:

1. Подстицај запошљавања теже запошљивих категорија лица реализацијом мера активне политике запошљавања,
2. Унапређење квалитета радне снаге улагањем у људски капитал.

Мере за реализацију посебних циљева:

Посебни циљ 1. се може остварити реализацијом следећих програма и мера:

Програм јавних радова – Омогућава радно ангажовање незапослених лица у циљу реализације послова из области социјалних и хуманитарних делатности; одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе. Тиме се доприноси остваривању одређеног друштвеног интереса уз очување и унапређење радних способности незапослених лица. Показатељ учинка ове мере је број радно ангажованих лица.

Програм стручне праксе – Стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у струци. Програм је намењен незапосленим лицима без радног искуства у струци, са високим, вишим и средњим образовањем, без обзира на године старости, који се оспособљавају за самосталан рад у струци без заснивања радног односа, ради стицања искуства и услова за полагање приправничког, односно, стручног испита у складу са Законом или општим актом послодавца. Показатељ учинка ове мере је број лица која се стручно оспособљавају за самостални рад у струци.

Програм самозапошљавања – Додељивање средстава у виду субвенције ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, од стране незапосленог или удруживањем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос. Програм је намењен незапосленим лицима без обзира на године живота, при чему се приоритет даје одређеним категоријама теже запошљивих лица, као и оним делатностима за које се процени да су од значаја за локални економски развој. Показатељ учинка ове мере је број додељених субвенција за самозапошљавање.

Посебни циљ 2. се може остварити реализацијом следећег програма:

Програм обука на радном месту уз каријерно вођење и саветовање - Обука незапослених лица у складу са потребама локалног тржишта рада, ради стицања теоријских и практичних знања и вештина у циљу унапређења њихове запошљивости. Програм је намењен свим незапосленим лицима којима су потребна додатна знања и вештине за обављање конкретних послова.

Овај програм биће од 2024. године допуњен каријерним вођењем и саветовањем, као успешно пилотиран и развијен модел у оквиру пројекта који је подржало Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања током 2023. године. Кроз процес каријерног вођења и саветовања лица ће добити основна знања о начину тражења посла, припреми за посао, добиће се алата за тражење посла (ЦВ, мотивационо писмо, процену компетенција, и сл.). Лица која по стручном мишљењу каријерних саветника буду испуњавала услове и потребне захтеве за обављање послова на конкретном радном месту биће упућена код послодавца са циљем похађања обуке.

Показатељ учинка ове мере је број лица која су похађала и успешно завршила обуку.

Општи и посебни циљеви усклађени су са Националном стратегијом запошљавања, Националним акционим планом запошљавања, као и Планом развоја града Пирота.

Анализа ефеката мера јавне политике

Ради остварења постављених циљева разматране су три алтернативне опције са становишта критеријума максимизације резултата и то:

Status quo опција – подразумева постојеће стање у области политике запошљавања за чију би реализацију била задужена искључиво Национална служба за запошљавање-филијала Пирот која би спроводила мере активне политике запошљавања, финансиране искључиво из буџета РС и без финансијске и било које друге подршке локалне самоуправе.

Опција 1 - подразумева да се у циљу реализације постављених циљева укључи и локална самоуправа, која ће своје финансијске и кадровске капацитете удружити са Националном службом за запошљавање-филијалом Пирот, а све у циљу заједничке реализације мера активне политике запошљавања.

Опција 2 – подразумева да се поред локалне самоуправе, Националне службе за запошљавање-филијале Пирот укључе и друге локалне организације и институције које могу дати допринос у реализацији одређених иновативних мера и самим тим омогуће боље остваривање постављених циљева.

У поређењу опција, коришћена је метода вишекритеријумске анализе уз следеће критеријуме:

Ефикасност у достизању циљева – сагледава комбинацију времена и трошкова са једне стране и квалитет постигнутог резултата са друге стране;

Ефективност у достизању циљева – да ли се раде праве ствари односно да ли би примена одређене опције довела до задовољавајућег степена реализације постављених циљева;

Трошкови спровођења опције – сагледава висину уложених средстава за реализацију постављених циљева;

Капацитет за спровођење опције – материјални и људски ресурси неопходни за примену предложених опција;

Одрживост опције – колико опција доприноси решавању идентификованих проблема тржишта рада и последично колико доприноси расту и развоју града.

Настанак трошкова се посматра са аспекта буџета локлане самоуправе, како би се боље оценила оправданаост одређене опције.

При евалуацији одређених критеријума коришћене су оцене од 1 до 4, при чему је за оцену:

- критеријума Трошкови спровођења опције: 1 – значајно виши; 2 – виши; 3 – умерено виши; 4 – непромењени
- осталих критеријума: 1 – незадовољавајући; 2 – задовољавајући; 3 – добар; 4 – одличан.

Табела 14 – Мултикритеријумска анализа ефеката опција за остварење циљева

Критеријуми	Status quo опција	Опција 1	Опција 2
Ефективност у достизању циљева	2	3	4
Ефикасност у достизању циљева	2	3	4
Трошкови спровођења опције	4	2	1
Капацитет за спровођење опције	3	4	4
Усклађеност са приоритетима на нивоу ЈЛС	2	3	4
Коначна оцена	13	15	17

Опција 2 са највишом коначном опцијом показала се као најподеснија за остварење циљева, јер иако продукује највиши ниво трошкова са становишта буџета града Пирота, она с друге стране омогућава да се постављени циљеви остваре у највећем обиму, те се због тога може сматрати крајње оправданим укључивање већег броја локалних актера који би уз финансијску подршку града дали свој допринос у реализацији мера активне политике запошљавања.

Финансијски ефекти предложених мера одразиће се већим делом на буџет града Пирота и једним делом на буџет РС. На основу искустава из претходних година, средства у износу од 20 милиона динара су сасвим задовољавајућа за реализацију мера политике запошљавања, те и у наредном периоду треба очекивати исти буџет од стране града. Планира се учешће Републике у суфинансирању програма самозапошљавања у износу од 4,9 милиона динара, тако да је пројекција укупног буџета за наредни период 24,9 милиона динара по годинама.

Економски ефекти по саму привреду града ће се највећим делом одразити кроз покретање програма самозапошљавања, будући да може бити одобрено око 30 субвенција за покретање сопственог посла, и то у оним делатностима које треба посебно развијати јер су или угрожене, или представљају развојну шансу града. Подршком делатностима које доприносе привредном развоју подиже се ниво конкурентности локалне привреде и стварају основе за њену даљу експанзију. По основу радног ангажовања корисника субвенција доћи до увећања прихода града од пореза на зараде и локалних такси, са добрим изгледима да у случају успешног пословања и новог запошљавања ти приходи буду и увећани. Програм јавних радова може само за одређено време омогућити приходе од пореза на зараде, док се програмом обука и програмом стручне праксе кроз касније радно ангажовање незапослених лица такође може увећати приходна страна буџета по истом основу.

Ефекти на друштво ће се одразити кроз подршку теже запошљивим категоријама лица и лицима у стању социјалне потребе која ће имати примат по већини програма запошљавања. Ту пре свега спадају млађи од 30 година, старији од 50 година, Роми, инвалиди, вишкови запослених, дугурчно незапослена лица, жене, итд. Тиме ће се утицати на побољшање материјалног стања ових лица и допринети њихом бољем укључивању у све токове друштвеног живота.

Ефекти на животну средину ће се највећим делом манифестовати реализацијом програма јавних радова, будући да се њиме спроводе различити послови на обнављању јавне инфраструктуре и заштити и унапређењу животне средине. Ти послови подразумевају уређење парковских и других зелених површина, уклањање дивљих депонија, уређење сеоских домова, изградњу јавних чесама, дечијих игралишта, итд. Реализацијом ових послова највећи ефекти би били по најмлађу и најстарију популацију која у већој мери користи ове јавне површине.

Ресурси за спровођење мера јавне политике и носиоци послова реализације

За спровођење предложених мера већи део средстава треба да обезбеди локална самоуправа из градског буџета (пројекција - 20 милиона динара), а одређени део средстава ће кроз суфинансирање појединих програма бити обезбеђен удруживањем са средствима из буџета РС (пројекција - 4,9 милиона динара). Пожељна су издвајања по програмима у следећем обиму на годишњем нивоу:

- Мера стручне праксе – 7 милиона динара (буџет Града),
- Мера samozапшљавања – 9,9 милиона динара (5 милиона буџет Града + 4,9 милиона буџет РС),
- Мера јавних радова – 6 милиона динара (буџет Града),
- Програм обука за дефицитарна занимања уз каријерно вођење и саветовање – 2 милиона динара (буџет Града).

Носиоци реализације мера биће Национална служба за запошљавање, ЗИП центар за младе, Град Пирот, као и друге локалне организације које имају капацитета дају допринос реализацији одређених мера. Техничку и стручну подршку у реализацији програма и мера активне политике запошљавања обезбедиће Национална служба за запошљавање филијала Пирот и то за програме који се финансирају само из буџета града Пирота, и то: програм јавних радова и програм стручне праксе, док ће програм samozапшљавања реализовати Национална служба за запошљавање филијала Пирот кроз суфинансирање програма из буџета града Пирота и буџета РС. Програм обука на радном месту уз каријерно вођење и саветовање реализоваће ЗИП центар за младе из Пирота.

EX-POST АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Град Пирот израђује и реализује свој Локални акциони план запошљавања почев од 2011. године. За све то време карактерише га веома висок степен реализације који се креће у распону од 95 до 100% у односу на план. Досадашњим плановима реализоване су следеће мере: јавни радови, субвенције за samozапшљавање, субвенције послодавцима за ангажовање

лица из категорије теже запошљивих на новоствореним радним местима, стручна пракса и обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада, обуке на радним местима.

Будући да је саставни део ове свеукупне анализе ефеката и преглед остварених ефеката политике запошљавања у претходном периоду, овај документ се бави прегледом остварења мера за последње три године обухватајући резултате реализације Локалног акционог плана запошљавања града Пирота за период од 2021. до 2023. године.

У том периоду град Пирот је реализовао 4 мере запошљавања: стручну праксу, samozapošljavanje, јавне радове и обуке за дефицитарна занимања-обуке на радном месту, и при томе за три године из буџета града је издвојено укупно 58 милиона динара. У истом периоду су из Републичког буџета обезбеђена средства у износу од 14,55 милиона динара за меру samozapošljavanja. Имајући у виду све 4 мере за наведени трогодишњи период је укупно ангажовано 356 лица. По годинама ситуација је следећа:

Укупан буџет за све мере запошљавања у 2021. години износио је 23,75 милиона динара, од тога 19 милиона динара је издвојио Град, а 4,75 милиона динара је обезбеђено из буџета РС. У наведеној години реализоване су следеће мере:

Мера стручне праксе – Ова мера реализована је кроз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Одобрена је реализација програма код 19 послодавца уз ангажовање 29 волонтера приправника (4 са ССС, 5 са ВШСС и 20 са ВСС). Укупна вредност мере износила је 8 милиона динара.

Мера јавни радова – Ова мера реализована је кроз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Одобрена је реализација 17 пројеката. Уговорена вредност јавних радова износила је 4,9 милиона динара и на њима је ангажовано 45 лица.

Мера samozapošljavanja – Ове мера је реализована кроз суфинансирање средстава из локалног и републичког буџета. Одобрено је 39 субвенција од по 250 хиљада динара. Укупна вредност програма износила је 9,75 милиона динара, од којих је град издвојио 5, а НСЗ 4,75 милиона динара.

Мера обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада-обуке на радном месту реализована је кроз сарадњу Града Пирота и ЗИП центра за младе-бизнис инкубатора д.о.о. Укупан буџет града за ову меру износио је милион динара. Одобрено је спровођење обуке код 7 послодаваца који су укључили 10 незапослених лица у процес обука.

Табела 15 - Преглед реализације мера запошљавања у 2021. години (у РСД)

Назив програма		Стручна пракса	Samozapošljavanje	Јавни радови	Обуке	Укупно
Планирана средства	Буџет Града	8.000.000.	5.000.000.	5.000.000.	1.000.000.	19.000.000.

	Буџет РС	0.	4.750.000.	0.	0.	4.750.000.
	Укупно	8.000.000.	9.750.000.	5.000.000.	1.000.000.	23.750.000.
Утрошена средства		7.649.385.	9.750.000.	4.922.928.	1.000.000.	23.322.313.
% реализације средстава		95,6%	100%	98,5%	100%	98,2%
Планиран број лица		29	39	45	10	123
Укључен број лица		29	39	45	10	123
% ангажовања лица у односу на план		100%	100%	100%	100%	100%

Укупан буџет за све мере запошљавања у 2022. години износио је 24,4 милиона динара, од тога 19,5 милиона динара је издвојио Град, а 4,9 милиона динара је обезбеђено из буџета РС.

Мера стручне праксе – Ова мера реализована је кроз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Одобрена је реализација програма код 16 послодаваца уз ангажовање 27 волонтера приправника (4 са ССС, 4 са ВШСС и 19 са ВСС). Због недостатка лица са одређеним занимањима на евиденцији незапослених на крају су ангажована 22 лица.

Мера јавни радови – Ова мера реализована је кроз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Одобрена је реализација 18 пројеката, а уговорена вредност јавних радова износила је 4,99 милиона динара за ангажовање 46 лица. Због одустајања једног извођача од даље реализације јавног рада ангажована су 43 лица.

Мера samozapošljavanja – Ова мера је реализована кроз суфинансирање средстава из локалног и републичког буџета. Одобрена је 31 субвенција од по 300 хиљада динара и 1 од 330 хиљада динара за особу са инвалидитетом. Укупна вредност програма износила је 9,75 милиона динара, од којих је град издвојио 5, а НСЗ 4,75 милиона динара. Одобрена су средства у вредности од 9,63 милиона динара.

Мера обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада-обуке на радном месту реализована је кроз сарадњу Града Пирота и ЗИП центра за младе-бизнис инкубатора д.о.о.

Укупан буџет града за ову меру износио је 1,5 милиона динара. Одобрено је да се код 11 послодаваца у обуке укључе 15 лица.

Табела 16 - Преглед реализације мера запошљавања у 2022. години (у РСД)

Назив програма		Стручна пракса	Самозапошљавање	Јавни радови	Обуке	Укупно
Планирана средства	Буџет Града	8.000.000.	5.000.000.	5.000.000.	1.500.000.	19.500.000.
	Буџет РС	0.	4.900.000.	0.	0.	4.900.000.
	Укупно	8.000.000.	9.900.000.	5.000.000.	1.500.000.	24.400.000.
Утрошена средства		5.557.693,95	9.630.000.	4.687.398,09	1.500.000.	21.375.092,04
% реализације средстава		69,5%	97,3%	93,7%	100%	87,6%
Планиран број лица		29	33	45	15	122
Укључен број лица		22	32	43	15	112
% ангажовања лица у односу на план		75,9%	96,9%	95,6%	100%	91,8%

Укупан буџет за све мере запошљавања у 2023. години износио је 24,4 милиона динара, од тога 19,5 милиона динара је издвојио Град, а 4,9 милиона динара је обезбеђено из буџета РС.

Мера стручне праксе – Ова мера реализована је кроз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Одобрена је реализација програма код 14 послодаваца уз ангажовање 29 волонтера приправника (7 са ВШСС и 22 са ВСС).

Мера јавни радова – Ова мера реализована је кроз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Одобрена је реализација 16 пројеката. Уговорена вредност јавних радова износила је 4,95 милиона динара за ангажовање 45 лица.

Мера samozapoшљавања – Ове мера се реализује кроз суфинансирање средстава из локалног и републичког буџета. Одобрене су 32 субвенције и то 31 по 300 хиљада динара и 1 од 330 хиљада динара за особу са инвалидитетом. Укупна вредност програма износила је 9,9 милиона динара, од којих је град издвојио 5, а НСЗ 4,9 милиона динара. Одобрена су средства у вредности од 9,63 милиона динара.

Мера обуке за дефицитарна занимања на тржишту рада-обуке на радном месту реализована је кроз сарадњу Града Пирота и ЗИП центра за младе-бизнис инкубатора д.о.о. Укупан буџет града за ову меру износио је 1,5 милиона динара. Одобрено је да се код б послодаваца ангажују 15 лица на обуци.

Табела 17 - Преглед реализације мера запошљавања у 2023. години (у РСД)

Назив програма		Стручна пракса	Самозапошљавање	Јавни радови	Обуке	Укупно
Планирана средства	Буџет Града	8.000.000.	5.000.000.	5.000.000.	1.500.000.	19.500.000.
	Буџет РС	0.	4.900.000.	0.	0.	4.900.000.
	Укупно	8.000.000.	9.900.000.	5.000.000.	1.500.000.	24.400.000.
Утрошена средства		7.943.400.	9.630.000.	4.948.765.	1.500.000.	24.022.165.
% реализације средстава		99,3%	97,3%	99,8%	100%	98,5%
Планиран број лица		29	33	45	15	122
Укључен број лица		29	32	45	15	121
% ангажовања лица у односу на план		100%	96,9%	100%	100%	99,2%

Ако објединимо цео трогодишњи период можемо видети да је остварење плана у односу на постављене индикаторе 97%, док је реализација средстава по свим мерама за исти период 94,7%, што говори о високом степену успешности у спровођењу мера активне политике запошљавања на територији града. На основу спроведених додатних анализа, посматрајући појединачно по мерама, постижу се мање или више успешни дугорочни ефекти. Тако на пример, посматрајући меру samozapoшљавања чак 65-70% покренутих бизниса опстаје са радом и након друге године пословања. Код стручне праксе 55-60% приправника заснивају радни однос код истог или другог послодавца у релативно кратком периоду након завршетка мере. Код обука на радним местима 50% полазника обуке заснивају радни однос након спровођења обуке. Јавни радови су краткорочна мера која доприноси очувању радних способности теже запошљивих лица и не продукује дугорочне ефекте након спровођења мере.

Табела 18 - Преглед реализације мера запошљавања за период од 2021. до 2023. години (у РСД)

Назив програма		Стручна пракса	Самозапошљавање	Јавни радови	Обуке	Укупно
Планирана средства	Буџет Града	24.000.000.	15.000.000.	15.000.000.	4.000.000.	58.000.000.
	Буџет РС	0.	14.550.000.	0.	0.	14.550.000.
	Укупно	24.000.000.	29.550.000.	15.000.000.	4.000.000.	72.550.000.
Утрошена средства		21.150.478,95	29.010.000.	14.559.091,09	4.000.000	68.719.570,04
% реализације средстава		88,1%	98,2%	97,1%	100%	94,7%
Планиран број лица		87	105	135	40	367
Укључен број лица		80	103	133	40	356
% ангажовања лица у односу на план		91,2%	98,1%	98,5%	100%	97%

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Имајући у виду чињеницу да је у односу на постављене индикаторе из претходног плана исти реализован у 2021. години са 100%, у 2022. са 91,8%, односно у 2023. години са 99,2%, можемо закључити да свеукупна реализација овог трогодишњег плана од 97% представља добру основу за наредни трогодишњи период, као и то да је добро конципиран модел подршке незапосленима. На тај начин дат је допринос реализацији општег циља- Успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености на локалном тржишту рада садржаног у оквиру ЛАПЗ-а 2021-2023. и то кроз ангажовање 356 незапослених лица у трогодишњем периоду.

Незнатна одступања у испуњењу посебног циља 1.1.- Унапређење положаја незапослених лица на локалном тржишту рада кроз различите мере активне политике запошљавања, и то кроз реализацију мера 1.1.1-Јавни радови, 1.1.2-Стручна пракса и 1.1.3-Самозапошљавање у 2022. години, као и мере 1.1.3-Самозапошљавање у 2023. години, су последица објективних околности на које доносиоци одлука нису могли да утичу.

Буџет града Пирота од око 20 милиона динара за програме запошљавања је на задовољавајућем нивоу за град величине Пирота, па ако се томе додају и средства из буџета РС намењена суфинансирању програма самозапошљавања за који град конкурише, онда укупан буџет од близу 25 милиона динара представља респектабилну цифру којом се мимо националних програма у реализацији Националне службе за запошљавање подстиче смањење незапослености.

Ех-анте анализом је потврђено стање на тржишту рада које говори у прилог томе да су категорије теже запошљивих лица и даље веома заступљене у структури незапослених, иако се свих ових година кроз локалне и националне програме запошљавања давала предност таквим лицима у коришћењу мера, те с тога мора наставити са таквом политиком.

Препоруке за конципирање политике запошљавања града Пирота за период од 2024. до 2026. године:

- Задржати укупан буџет за програме и мере запошљавања на приближно истом нивоу као и претходних година,
- Повећати укљученост теже запошљивих категорија лица у коришћењу мера,
- Предвидети идентичне мере као и у ранијем периоду, уз комбинацију обука на радном месту са каријерним вођењем и саветовањем као иновативним моделом,
- Због незнатно мањег интересовања за меру стручне праксе умањити укупан буџет у наредном периоду у односу на ранији период,
- Због потребе увећања накнада на јавним радовима планирати већа средства у наредном периоду,
- Због укључивања каријерног вођења и саветовања планирати незнатно већа средства за обуке на радном месту,
- Средства за самозапошљавање одржати на приближно истом нивоу,

- Конкурисати за средства из буџета РС за суфинансирања одређених мера,
- Настојати да се обезбеде донаторска средства усмерена ка пројектима којима се подстиче смањење незапослености,
- Наставити добру сарадњу са Националном службом за запошљавање, ЗИП центром за младе и другим актерима на локалном тржишту рада који могу дати допринос у реализацији одређених мера смањењу незапослености.